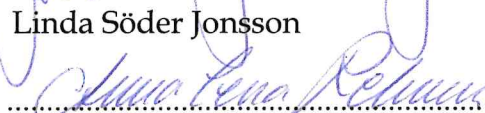

Förbundsdirection

Datum
2023-04-26

Plats och tid	Förbundscontoret, Gunnarsrovägen 2, Arboga kl.14.00-15.50		
Ledamöter	Linda Söder Jonsson (S) ordförande Kungsör, Ewa Granudd (M) Kungsör, Anita Roots (SD) Kungsör, Marianne Samuelsson (L) vice ordförande Arboga, Hans Ivarsson (C) Arboga, Anna-Lena Rehnman (S) Arboga, Kerstin Rosenkvist (S) Arboga		
Tjänstgörande ersättare	Marita Björkvist (M) Kungsör		
Övriga deltagare	Ronald Winther (SD) Arboga, Lena Viborg (S) Arboga, Peter Weiderud (S) Arboga, Maria Frejhed enhetssamordnare miljö- och hälsoskyddsenheten, Sofie Eriksson ekonom Arboga, Eva Carlstedt Ståhl förbundschef, Lotta Alm förbundssekreterare		
Uttes att justera	Anna-Lena Rehnman		
Justeringens plats och tid	Förbundscontoret den 28 april 2023		
Underskrifter	Sekreterare	 Lotta Alm	Protokollet omfattar § 46 - 62
	Ordförande	 Linda Söder Jonsson	
	Justerande	 Anna-Lena Rehnman	
	Bevis / Anslag	Justeringen har tillkännagivits genom anslag	
Organ	Västra Mälardalens Myndighetsförbund Förbundsdirection		
Sammanträdesdatum	2023-04-26		
Datum för anslagets uppsättande	2023-05-04	Datum för anslagets nedtagande	2023-05-26
Underskrift			
	Utdragsbestyrkande		

§ 47

Dnr 32/2023-042

Strategisk ekonomisk plan 2024-2026

Beslut

Västra Mälardalens Myndighetsförbund godkänner redovisade behov i strategisk och ekonomisk plan 2024-2026 och överlämnar den till respektive förbundsmedlems budgetberedning.

Handlingar som ingår i beslutet

- Strategisk och ekonomisk plan 2024-2026 den 17 april 2023
- Förbundschefens tjänsteskrivelse den 17 april 2023

Sammanfattning

Förslag till strategisk och ekonomisk plan för 2024-2026 har upprättats som redovisar verksamhetens nuläge och framtid med en ekonomisk avstämning.

Planen visar på förändringar avseende pris- och löneuppräknings, höga pensionskostnader år 2024 samt minskade bygglovintäkter som innebär ett behov av utökat medlemsbidrag 2024 med cirka 1 099 tkr. Enligt fördelningsprincipen motsvarar det för Arboga 60 % ett ökat bidrag med 659 tkr och för Kungsör 40 % ett ökat bidrag med 440 tkr.

Information enligt § 19 MBL har skett den 20 april 2023. Arbetstagarparterna har ingen erinran.

Skickas till
Förbundsmedlemmarna
Akten

Strategisk och ekonomisk plan 2024-2026

Förslag till beslut

Västra Mälardalens Myndighetsförbund godkänner redovisade behov i strategisk och ekonomisk plan 2024-2026 och överlämnar den till respektive förbundsmedlems budgetberedning.

Sammanfattning

Förslag till strategisk och ekonomisk plan för 2024-2026 har upprättats som redovisar verksamhetens nuläge och framtid med en ekonomisk avstämning. Planen visar på förändringar avseende pris- och löneuppräknings, höga pensionskostnader år 2024 samt minskade bygglovintäkter som innebär ett behov av utökat medlemsbidrag 2024 med cirka 1 099 tkr. Enligt fördelningsprincipen motsvarar det för Arboga 60 % ett ökat bidrag med 659 tkr och för Kungsör 40 % ett ökat bidrag med 440 tkr. Information enligt § 19 MBL med arbetstagarparterna har skett den 20 april 2023.

Handlingar som ingår i beslutet

- Strategisk och ekonomisk plan 2024-2026 den 25 april 2023

Bedömning

Förutsättningar enligt strategisk ekonomisk plan 2024-2026

I den strategiska ekonomiska planen för 2024-2026 presenteras en förändring av ökade kostnader med totalt 987 tkr för år 2024. Förändringen bygger på de kostnader och intäkter som förbundet har kännedom om. SKR:s cirkulär 23:07 "Budgetförutsättningar för åren 2023-2026" har använts som grund för beräkning av förändrade lönekostnader och övriga kostnader. Ny prognos från SKR kommer i slutet av april 2023.

Ökade pensionskostnader – engångseffekt 2023 och 2024

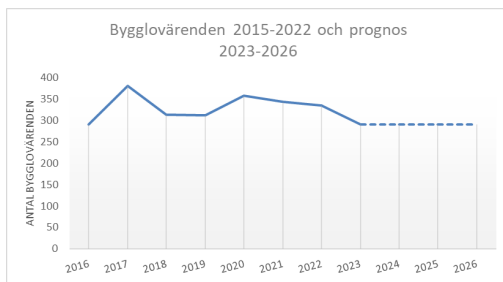
Utifrån prognos från KPA (2023-04-08) beräknas pensionskostnaderna att ligga på en hög nivå även 2024 vilket är en effekt av förändrade pensionsregler och höjd inflation. De tillfälligt höga kostnaderna minskar enligt prognosen år 2025 till en betydligt lägre nivå igen.

Historiskt sett har förbundets pensionskostnader varit relativt låga och förväntas bli så framöver.

Pensionskostnad	Bokslut		Prognos KPA (2023-04-08)				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pensionsförsäkring FÅP och individuella delen inkl. särskild löneskatt	1 081	1 233	2 297	2 430	1 323	938	1 066
Förändring		-152	1 064	133	-1 107	-385	128

Minskat byggande – minskade bygglovintäkter

Byggandet gjorde en mycket kraftig inbromsning under 2022. Nedgången i konjunkturen har medfört att det varit färre stora bygglov och mest bygglov av mindre karaktär. Det råder stor osäkerhet kring hur de ekonomiska förutsättningarna för privatpersoner och företag kommer att se ut framöver och hur det kommer att påverka byggandet. I den strategiska ekonomiska planen görs en prognos att byggandet kommer att ligga på en lägre nivå än tidigare år vilket medför minskade bygglovintäkter.

Förbundets verksamheter – nuläge och framtid

Förbundet är en liten organisation med 18 åa (årsarbetare) med specialkompetenser inom miljö- och bygg. Cirka 70 % av förbundets kostnader är personalkostnader.

Förbundsledning och revision

Förbundsledningens kostnader bedöms behöva ligga kvar på samma nivå kommande år. Revisorernas kostnader beräknas att öka under 2024. Uppgift om storleksordningen på de ökade kostnaderna saknas i dagsläget.

Central administration

Förbundets budget för central administration (overheadkostnader) är i 2023 års budget slimmad. Totalt finns 2 åa på central administration, en förbundschef och en förbundssekreterare. Assistent på bygglovenheten utför även vissa arbetsuppgifter till den centrala administrationen.

Ekonomistöd köper förbundet från Arboga kommun, en kvalitativ och kostnadseffektiv lösning. De besparingar som är möjliga att göra på overheadkostnader har gjorts. Exempelvis byts inte förbundets bilar ut då leasingtiden gått ut. Kostnader för lokaler ligger på en relativt låg nivå med ett avtal fram till 2027. Något utrymme för oförutsett finns inte.

Bygglovenheten

På bygglovenheten finns totalt fem årsarbetare. En enhetsamordnare/byggnadsinspektör, tre byggnadsinspektörer samt en assistent som även stöttar den centrala administrationen med vissa arbetsuppgifter. Ansvar för underhåll och utveckling av digitaliseringen ligger på bygglovenhetens personal.

I plan- och bygglagen finns lagkrav gällande handläggningstider, fyra veckor för anmälningsärenden och tio veckor för bygglovsärenden. Vid längre handläggningstid reduceras bygglovavgiften för den sökande. Bygglovenheten har hittills klarat lagkravet gällande handläggningstid bra.

Nedgången i konjunkturen har medfört att det varit färre stora bygglov och mest bygglov av mindre karaktär. Trots prognos om färre nya bygglov så kvarstår arbete med de bygglov som tidigare beviljats. Handläggningen av ett bygglov kan pågå i fem år och arbetsinsats från byggnadsinspektörerna krävs under hela byggfasen fram till att slutbevis utfärdas och ärendet avslutas.

Utöver bygglovhandläggningen har förbundet ansvar för tillsyn enligt plan- och bygglagen. Sådana ärenden ska enligt plan- och bygglagen hanteras skyndsamt. Något som inte har uppfyllts tidigare då det varit nedprioriterat på grund av att byggandet legat på en hög nivå de senaste åren. Tillsynsarbetet är till största delen en skattefinansierad verksamhet. Det minskade byggandet har gjort det möjligt att prioritera tillsynsarbetet mer, både med äldre och nya ärenden. Det finns cirka 55 äldre tillsynsärenden som ej har hanterats. Förbundet har en ambition att framöver, när ekonomin tillåter, inrätta en tjänst som tillsynshandläggare.

Förbundet har kostnader för anlåtande av arkitekt i bygglovsärenden. Det är ett krav i plan- och bygglagen och något som inte kan minskas på. Det är extra viktigt med denna kompetens inom områden med kulturhistoriskt värde.

De besparingar som är möjliga att göra är av mindre storlek, exempelvis avvakta med att skicka avslutade ärende för arkivering (ca 50 tkr).

Inom bygglovenheten finns inget annat utrymme att göra besparingar på förutom på personalkostnadssidan. Bedömning görs att ytterligare neddragning av personal kommer att få allvarliga konsekvenser på verksamheten.

Det finns en stor risk att det blir svårt att behålla personal och att man söker sig ifrån förbundet som arbetsplats. Redan idag är det viss omsättning på inspektörer och det är svårt att rekrytera inspektörer med erfarenhet. Det medför risk vad gäller kompetens och rättssäkerheten.

Miljö- och hälsoskyddsgruppen

På miljö- och hälsoskyddsgruppen finns det totalt elva åa. En enhetsamordnare och en assistent. Nio miljö- och hälsoskyddsinspektörer arbetar med prövning, handläggning och tillsyn inom miljö- och hälsoskydd. Ansvaret för underhåll och utveckling av digitaliseringen ligger på miljö- och hälsoskyddsgruppen personal.

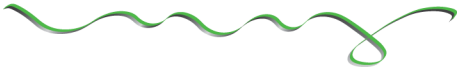
Miljö- och hälsoskyddsgruppen ansvarar för ett brett område med en mängd olika lagstiftningar och förordningar att hålla sig ajour med vilket också ställer krav på hög kompetens. För att minska sårbarheten är inspektörerna indelade i mindre grupper med olika ansvarsområden/kompetensområden. I varje grupp ingår mellan två och fyra inspektörer.

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska tillsynsmyndigheten (förbundet) för varje verksamhetsår göra en behovsutredning som sträcker sig över en tid om tre år för att se så att det avsätts tillräckliga resurser som motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Behovet till 2023 är nio åa och bedömningen är att samma behov gäller 2024.

Nedan redovisas resurser per tillsynsområde 2023

Tillsynsområde	Miljö- och hälsoskyddsinspektörer åa			Summa åa
Livsmedel, tobak mm	2			
Hälsoskydd, avlopp		3		
Miljöskydd-naturvård			4	
Summa åa	2	3	4	9

Den planerade kontrollen är en av enhetens kärnverksamhet och det är den som till stor del finansierar verksamheten. Mindre personal kan innebära att planerad tillsyn inte kan utföras vilket medför lägre intäkter och att förbundet drabbas av så kallad kontrollskuld. Något som förbundet inte har haft tidigare.

Den händelsestyrda verksamheten handläggning av ansökningar/anmälningar, klagomål, rådgivning med mera kan påverkas med längre handläggningstider och sämre kvalitet som följd.

Efter en genomlysning av miljö- och hälsoskyddsenshetens taxor gjordes en höjning 2021. Ytterligare höjning utöver indexuppräkning bedöms inte vara rimlig.

Inom miljö- och hälsoskyddsensheten finns inget utrymme att göra besparingar utöver på personalkostnadssidan och bedömning görs att ytterligare neddragning av personal kommer att få allvarliga konsekvenser på verksamheten.

Det finns även här en stor risk att det blir svårt att behålla personal och att man söker sig ifrån förbundet som arbetsplats. Redan idag är det viss omsättning på inspektörer och det är svårt att rekrytera inspektörer med erfarenhet. Det medför risk vad gäller kompetens och rättssäkerheten. Vidare kan det leda till att Länsstyrelsen återtar överlåtna tillsynsobjekt från kommunerna, vilket leder till lägre intäkter.

Sammanfattande bedömning av konsekvenser

Förbundet är en liten organisation med 18 årsarbetare, främst med specialkompetens inom miljö- och bygg och cirka 70 % av förbundets kostnader är personalkostnader.

För att få budget i balans 2023 gjordes en indragning av två tjänster (en miljö- och hälsoskyddsinspektör och en byggnadsinspektör). Det har medfört att sårbarheten i verksamheten har ökat under 2023 eftersom antalet anställda har minskats från 20 årsarbetare till 18 årsarbetare.

I förbundsordningens 3 § beskrivs ändamålet och syftet med förbundet.

”§ 3 Syfte

Ändamålet med kommunalförbundet är att genom ett gemensamt ansvar för den verksamhet som regleras i 4 § skapa förutsättningar för minskad sårbarhet, ett bättre resursutnyttjande, en starkare kompetensbas och en förbättrad medborgarservice för att därigenom skapa bättre förutsättningar för att tillhandahålla en rättssäker, kvalitetsstark och effektiv verksamhet till förbundsmedlemmarna och kommunmedlemmarna”

Konsekvenser av utebliven kompensation 2024 enligt förbundets förslag medför att ytterligare minskning av personal kommer att bli nödvändig vilket kommer att få allvarliga konsekvenser för verksamheten.

- Sårbarheten ökar och det blir svårt att bedriva uppdraget på ett sådant sätt att den uppfyller lagstiftningens krav. Det i sin tur kan innebära att förbundets mål inte nås.
- Handläggningstid, kompetens och service kommer att försämrats och påverka nöjdhetsgraden negativt hos de som har kontakt med förbundet. Nöjdhetsgraden är idag hög hos företagare och medborgare. Förbundets verksamhet är en viktig del vid exempelvis etableringsfrågor.
- Arbetsmiljön försämrats och personalen får en mycket högre arbetsbelastning, vilket i sin tur kan leda till att det blir svårt att behålla och rekrytera personal. Det är redan idag svårt att rekrytera personal, speciellt med erfarenhet. För att kunna vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsplats är det viktigt med tillräckliga resurser.

Mot bakgrund av ovanstående anser undertecknad att kompensation bör ges för de ökade kostnaderna 2024 med cirka 1 099 tkr. Detta för att undvika allvarliga konsekvenser 2024 som på sikt får negativ följd. Förbundet är en idag, redan liten, men väl fungerande verksamhet. Hänsyn bör tas till att budgeten beräknas vara i balans igen 2025.

Eva Carlstedt Ståhl
Förbundschef

VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND

Strategisk och ekonomisk plan 2024 - 2026

Godkänd av förbundsdirektionen den 26 april 2023, § 47

2023-04-25

Innehåll

1	Västra Mälardalens Myndighetsförbunds uppdrag	5
1.1	Förbundets uppdrag	5
1.2	Förbundets ekonomi	5
2	Nuläge och framtid – ekonomisk plan	7
2.1	Allmänt	7
2.2	Personal.....	7
2.3	Förbundsdirection och revision	7
2.4	Förbunds-kontoret - central administration.....	8
2.5	Bygglovenheten	9
2.6	Miljö- och hälsoskydds-enheten	11
2.7	Energi- och klimatråd-givning.....	13
2.8	Finansförvaltning.....	13
3	Ekonomisk avstämning drift- och finansbudget 2024-2026	14
4	Investeringar	16

1 Västra Mälardalens Myndighetsförbunds uppdrag

1.1 Förbundets uppdrag

Västra Mälardalens Myndighetsförbund är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energi- och klimatrådgivning.

1.2 Förbundets ekonomi

Förbundet har sedan 2011, då det bildades, gjort positiva resultat och byggt upp en stabil ekonomi med ett eget kapital på 3 mkr. Enligt förbundets fastställda riktlinje får det egna kapitalet inte uppgå till mer än 3 mkr.

Vid delåret 2022 prognostiserades ett underskott på grund av ökade pensionskostnader, minskade bygglovintäkter samt lägre intäkter inom miljö- och hälsoskydd. För att möta de ökade kostnaderna och de minskade intäkterna fick förbundet ett utökat medlemsbidrag. Det utökade bidraget samt effektiviseringsåtgärder inom verksamheterna resulterade i att förbundet gjorde ett positivt resultat 2022 på 271 tkr (varav 89 tkr är budgeterat resultat vilket motsvarar 1 % av kommunbidraget). För år 2022 har 271 tkr återbetalats till medlemskommunerna.

Förbundet har som mål 2023 att verksamheten ska finansieras genom taxor och avgifter med 44 % (självfinansieringsgraden). Resterande 56 % finansieras genom medlemsbidrag från medlemskommunerna. Målet med självfinansieringsgraden 2022 uppfylldes inte helt då förbundets intäkter blev lägre och kostnaderna högre än budget. Självfinansieringsgraden 2022 blev 39 %.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023
Verksamhetens intäkter (tkr)	6 123	6 638	6 011	7 157	6 599	8 251
Verksamhetens kostnader tkr	-13 356	-14 526	-13 680	-15 421	-16 696	-18 015
Medlemsbidrag (tkr)	8 035	8 035	8 152	8 681	10 464	9 863
Fördelningsprincip Arboga 60 %	4 833	4 833	4 902	5 214	6 279	5 918
Fördelningsprincip Kungsör 40 %	3 204	3 204	3 250	3 476	4 185	3 945
Återbetalning till medlemskommunerna	695	93	406	308	271	
Investeringar (netto) tkr	0	470	602	164	489	265
Antal anställda	19	19	19	19	20	18

För perioden 2015-2019 kompenserades förbundet inte för några kostnadsökningar vilket medfört årliga effektiviseringar som gett en slimmad budget och organisation. Kostnadsökningarna har dock tidigare klarats bra genom stora bygglovintäkter. Dessa förutsättningar ändrades under 2022 på grund av konjunkturen och det minskade byggandet.

Pensionskostnaderna har 2023 ökat drastiskt. En engångseffekt 2023 och 2024. Enligt prognos från KPA beräknas pensionskostnaderna bli betydligt lägre efter 2024 och förbundets ekonomi bedöms vara i balans 2025.

För att få en budget i balans 2023 krävdes en minskning av personal med två årsarbetare (en byggnadsinspektör och en miljö- och hälsoskyddsinspektör).

Förbundet är en liten organisation med 18 årsarbetare (2023), främst med specialkompetens inom miljö- och byggområdet och cirka 70 % av förbundets kostnader är personalkostnader. För att klara de tidigare årens ökade kostnader har förbundets taxor inom miljö- och hälsoskydd samt livsmedel höjts. Taxehöjningen har kompenserat till viss del men inte fullt ut. Ytterligare höjning utöver index bedöms inte vara möjlig.

De investeringar förbundet gör bedöms kunna klaras med eget kapital.

2 Nuläge och framtid – ekonomisk plan

2.1 Allmänt

Den ekonomiska planen redovisar de områden och förändringar i verksamheten som har betydelse för förbundets kostnader och intäkter för perioden 2024-2026. I planen redovisas också de investeringar som bedöms vara aktuella under perioden. I bedömningen för kostnadsförändringar har SKR:s cirkulär 23:07 "Budgetförutsättningar för åren 2023–2026" använts som grund för beräkning av förändrade lönekostnader och övriga kostnader.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin (Källa SKR:s cirkulär 23:07)

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	4,9	2,7	-1,0	1,6	2,5	2,7
Arbetade timmar	2,3	2,3	0,5	1,0	1,7	1,0
Relativ arbetslöshet, procent	8,8	7,5	8,2	8,6	8,1	7,6
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,6	3,3	3,6	3,3	3,3	3,3
● Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	2,7	3,6	3,3	3,3	3,3
● Inflation, KPIF	2,4	7,7	5,8	1,2	1,6	2,0
Inflation, KPI	2,2	8,4	8,2	1,2	0,9	1,9
Befolkning, 15–74 år	0,0	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5

Källa: SKR.

BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade data. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

2.2 Personal

Förbundet har totalt 18 anställda (åa = årsarbetskrafter):

Central administration	2 åa
Bygglovenheten	5 åa
Miljö- och hälsoskyddsensheten	11 åa

Kostnader för personal är den största enskilda kostnaden som förbundet har och utgör cirka 70 % av de totala kostnaderna.

En utmaning är att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. Det är viktigt att förbundet kan vara konkurrenskraftigt och kunna erbjuda en löneutveckling i nivå med omvärlden. Det är också viktigt att kunna erbjuda kompetensutveckling och en modern digital arbetsplats med det tekniska stöd som krävs för att bedriva en utvecklande och attraktiv arbetsplats. En rimlig arbetsbelastning är också viktig för att kunna erbjuda en bra arbetsmiljö.

2.3 Förbundsdirektion och revision

Förbundets arbete leds av en förbundsdirektion som sammanträder elva gånger per år. Arvodeskostnader bedöms öka i samma takt som lönekostnaderna med 3,3%. Revisorerna har framfört att kostnaderna kommer att öka inför 2024 med anledning av ändrad lagstiftning och krav på utökade granskningar. Förbundet saknar uppgift om storleksordningen på de ökade kostnaderna.

2.4 Förbundskontoret - central administration

Ledning och övergripande administration

Central administration består av ledning och administration som stödjer förbundet med de övergripande administrativa uppgifterna som sammanträdesadministration, ärenderegistrering, personaladministration, inköp med mera.

Ekonomitjänster köps av medlemskommun då förbundet inte har tillräckligt med resurser inom den egna verksamheten. En lösning som är kostnadseffektiv och som fungerar väldigt bra.

För övriga tjänster som IT, telefoni, lönehantering och upphandling anlitas Västra Mälardalens kommunalförbund. Förbundet har också avtal med jurist.

De övergripande OH-kostnaderna, lokaler, bilar med mera förväntas öka med 1,2 % enligt KPIF.

Hemsida

Förbundet har ingen egen hemsida utan informationen finns på medlemskommunernas hemsidor. Utveckling och förbättring av förbundets information och tillgänglighet görs i samband med att kommunerna utvecklar sina hemsidor.

Digitalisering

Förbundet har de senaste åren jobbat aktivt med digitaliseringsprocessen och investerat i nya moderna system. Både miljö- och bygg använder sig av flera e-tjänster och digital post.

Inom bygg används en handläggrobot (ATOM) som ger automatisk återkoppling och löpande information, till den sökande, i det pågående ärendet. Ett handläggartöd i form av visuell styrning har också införts.

Nya e-tjänster utvecklas kontinuerligt inom området och det finns fortsatt behov av att investera i flera e-tjänster. För att uppnå full effekt av systemen och för att uppnå effektivare arbetssätt inom miljö- och hälsoskydd krävs fortsatta investeringar med bland annat handläggartöd och handläggrobot (ATOM).

För att få hela ärendeprocessen digitaliserad inom miljö- och bygg behövs ytterligare investeringar med direktarkivering och gemensamt e-arkiv för miljö- och bygg.

Initialt är digitalisering både kostnadskrävande och resurskrävande. De effektiviseringar som digitaliseringen på sikt förväntas medföra, när utvecklingen av systemen kommit längre, är lägre kostnader för porto och arkivering. Övriga fördelar med digitaliseringen är förbättrad och effektivare service till medborgare och företag. De nya systemen ger också ett mer kvalitetssäkrat arbetssätt samt bidrar till en förbättrad arbetsmiljö.

2.5 Bygglovenheten

Bygglovärenden

Förutsättningarna för byggandet har försämrats mycket snabbt. Hushållens köpkraft har försvagats, kraftigt stigande räntor och energikostnader bidrar till att bostadsbyggandet gjorde en mycket kraftig inbromsning under 2022. Nedgången i konjunkturen har medfört att det varit färre stora bygglov och mest bygglov av mindre karaktär.

Under årets första kvartal (Q1) 2023 ligger antalet nya bygglovsärenden på en lägre nivå i jämförelse med de senaste åren. De ärenden som inkommer är främst ärenden av mindre karaktär som tillbyggnader och ombyggnader.

Det råder stor osäkerhet kring hur de ekonomiska förutsättningarna för privatpersoner och företag kommer att se ut framöver och hur det kommer att påverka byggandet. Prognosen i den strategiska ekonomiska planen för de kommande åren bygger på ett antagande att byggandet kommer att ligga på en lägre nivå än tidigare år.

Tillsyn

Utöver bygglovhandläggning har förbundet ansvar för tillsyn enligt plan- och bygglagen. Ett arbete som har varit nedprioriterat på grund av att byggandet legat på en hög nivå de senaste åren. Handläggning av tillsynsärenden är resurskrävande och de tillsynsärenden som handläggs är till största del initierade av anmälan utifrån, exempelvis olovligt byggande, bristfälligt underhåll på fastigheter och ovårdade tomter. Egeninitierade tillsynsinsatser förekommer men har varit få då resurserna tidigare har saknats. Tillsynsarbetet är till största delen en skattefinansierad verksamhet.

Det minskade byggandet har gjort det möjligt att prioritera tillsynsarbetet mer, både med äldre och nya ärenden. Det finns cirka 55 äldre tillsynsärenden som ej har hanterats. Inför 2023 har direktionen fastställt en tillsynsplan för arbetet. I dagsläget finns inga specifika resurser avsatta för tillsyn. Tillsynsärenden handläggs av byggnadsinspektörer parallellt med övriga bygglovsärenden. Ambitionen är att på sikt utöka med en tillsynshandläggare.

Intäkter

Antalet bygglov och intäkter varierar från år till år. Fram till 2021 har intäkterna legat på en relativt hög nivå. Nedgången i konjunkturen 2022 med färre stora bygglov och fler bygglov av mindre karaktär medförde att bygglovintäkterna 2022 blev lägre än budget. Då förbundets taxa bygger på area påverkar det också intäkterna (små bygglov ger lägre intäkter).

Det finns stor osäkerhet hur konjunkturen påverkar bygglovintäkterna och hur länge. Prognosen i den strategiska ekonomiska planen är att bygglovintäkterna kommer att ligga på en lägre nivå de närmaste åren.

Förbundets nuvarande bygglovtaxa bygger på fastställt prisbasbelopp och indexjusteras utifrån den förändringen. Kostnaden för handläggning av bygglov påverkas även av andra kostnadsökningar som exempelvis de årliga lönerrevisionerna. Förändringen enligt prisbasbeloppet är inte helt rättvisande varför justering av bygglovtaxan även görs utifrån förbundets kostnadsökningar med 2,7%.

SKR har tagit fram en nyare taxemodell som bygger på tid istället för area. Syftet med den nyare modellen är en förenklad och tydligare modell som bygger på att den sökande betalar för den faktiska nedlagda tiden. En utredning och konsekvensbedömning av den nyare taxan kommer att göras under 2023.

En utmaning är att övergå från mindre bygglovhandläggning som är avgiftsfinansierat till mer tillsynsarbete som till största delen är skattefinansierat. De befintliga personalresurser som finns idag behövs för att klara förbundets uppgifter. Trots att det inkommer färre nya bygglovsärenden kvarstår arbete under byggfasen med de ärenden som inkommit tidigare. Handläggningen av ett bygglov kan pågå under fem år.

När konjunkturen vänder uppåt och antalet bygglov ökar igen är det viktigt att behålla nuvarande ambitionsnivå som förbundet håller på att bygga upp gällande tillsynsarbetet. Det kan bli svårt att klara utan oförändrat medlemsbidrag då den till största delen är skattefinansierad.

Kostnader

Bygglovenhetens kostnader består främst av personalkostnader. Övriga kostnader är för bygglovarkitekt, kompetensutveckling, datasystem och arkivering.

Personalkostnaderna bedöms öka med 3,3% och övriga kostnader förväntas öka med 1,2 % enligt KPIF.

2.6 Miljö- och hälsoskyddsenheten

Prövning och tillsyn miljö- och hälsoskydd

Miljö- och hälsoskyddsenheten handlägger främst ärenden inom miljöbalkens och livsmedelslagens områden med tillsyn/kontroll och prövning. Enheten ansvarar också för handläggning och tillsyn enligt strålskyddslagen, sprängämnesprekursorer, lag om tobak och andra liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel. Prövning av strandskyddsdispenser och tillsyn av strandskydd ingår också.

Inom miljö- och hälsoskydd startas det cirka 1 200 nya ärenden varje år och den volymen förväntas vara oförändrad kommande år. Det finns totalt cirka 1 300 tillsynsobjekt som omfattas av tillsyn med olika tillsynsintervaller. Antalet verksamheter som får tillsyn varierar något över åren. I snitt utförs tillsyn på cirka 500 tillsynsobjekt varje år.

De centrala myndigheterna har tagit fram en ny strategi för miljöbalkstillsynen 2022-2024. Strategin innehåller sex tillsynsområden med fokusområden och effektmål som gäller för; natur, artskydd och områdesskydd m.m., vattenverksamhet, miljöfarlig verksamhet, förorenade områden, hälsoskyddstillsyn och avfall. Miljö- och hälsoskyddsenheten arbetar redan idag med flera av strategins tillsynsområden och kommer att kunna genomföra flera av aktiviteterna inom den ordinarie tillsynen. Hösten 2024 kommer en ny strategi att lanseras.

Enskilda avlopp

Projektet med enskilda avlopp har bedrivits sedan 2010 och kommunernas drygt 3 000 enskilda avlopp har inventerats med syfte att bristfälliga avlopp ska åtgärdas för att minska övergödningen till våra sjöar och vattendrag. Inventeringsarbetet blev klart 2021. Arbetet har gått in i en mer jämn fas med tillsyn av minireningsverk och "gröna avlopp" (enskilda avlopp som vid förbundets första avloppsinventering uppfyllde lagstiftningens krav men som idag har uppnått en ålder som gör att en ny bedömning är befogad), som påbörjades 2022.

Enskilda avlopp är ett fokusområde som ingår i den nationella tillsynsstrategin. Tillsynsmyndigheterna ska förbereda för riskbaserad tillsyn av små avlopp för att sedan genomföra återkommande planerad tillsyn av små avloppsanläggningar. Förbundet har, genom sitt aktiva arbete med enskilda avlopp, ett bra utgångsläge inför de ökade kraven.

Livsmedel

Livsmedelsverket har arbetat fram en ny riskklassningsmodell som ska träda i kraft 2024 med bland annat obligatorisk efterhandsdebitering. Under 2023 ska alla kontrollmyndigheter ha beslutat om ny riskklassningsmodell och taxa. Alla livsmedelsföretag ska riskklassas om under 2023 och kontrollen enligt den nya modellen ska genomföras fullt ut 2024. Förbundet gick över till efterhandsdebitering redan 2022 vilket medförde minskade intäkter. Ett arbete med att anpassa tillsynsbehov och tillsynsintäkter har genomförts inför 2024. Det finns dock viss osäkerhet, innan alla livsmedelsföretag har riskklassats, om och hur den nya modellen kommer att påverka tillsynsbehov och intäkter.

Tobak, receptfria läkemedel, folköl

Inom tillsynsområdet sker ständigt förändringar i lagstiftningen vilket kan komma att påverka tillsynsbehovet framöver.

Intäkter

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram en ny taxemodell med tillhörande behovsutredning för miljöbalkens område. Det har länge funnits behov av en enklare och mer användarvänlig taxa. Hur den nya modellen kommer att påverka verksamhet och intäkter kommer att utredas under 2023-2024. Förbundet har för avsikt att införa den nya modellen 2025.

Taxorna inom miljö- och hälsoskydd och livsmedel höjs med 2,7%.

Kostnader

Miljö- och hälsoskyddsenshetens kostnader består främst av personalkostnader. Övriga kostnader är för kompetensutveckling och datasystem. Personalkostnaderna bedöms öka med 3,3% och övriga kostnader förväntas öka med 1,2 % enligt KPIF.

2.7 Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivningen finansieras genom statligt bidrag. Köping, Fagersta, Arboga och Kungsörs kommuner har ett samverkansavtal kring energi- och klimatrådgivningen.

De samverkande kommunerna har erhållit bidrag för grundläggande energi- och klimatrådgivning (EKR) för perioden 2021-2023. Avtal finns med Energikontoret i Eskilstuna som upprätthåller tjänsten som EKR i de fyra kommunerna motsvarande 0,6 årsarbetskrafter.

Information om kommande bidragsperiod efter 2024 saknas i dagsläget.

2.8 Finansförvaltning

Pensionsförpliktelser

Förbundet har en tecknad försäkring för den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP) samt för efterlevandepension i stället för årlig avsättning. Förbundet har ingen upparbetad pensionsskuld.

Enligt premieprognos från KPA kommer kostnaderna fortsatt ligga på en hög nivå 2023 och 2024 för att sedan bli lägre från och med 2025.

Pensionskostnad	Bokslut		Prognos KPA (2023-04-08)				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pensionsförsäkring FÅP och individuella delen inkl. särskild löneskatt	1 081	1 233	2 297	2 430	1 323	938	1 066
Förändring		-152	1 064	133	-1 107	-385	128

3 Ekonomisk avstämning drift- och finansbudget 2024-2026

I tabellen nedan sammanfattas förändringar av kostnader och intäkter som förbundet har kännedom för perioden.

	Bidrag	Förändring		
	2023	2024	2025	2026
Drift				
Förändrade kostnader (tkr)				
Direktion (timlön konjunkturlönestatistiken 3,3%)		16	16	17
Revision (utökade granskningar)				
Personalkostnader (timlön konjunkturlönestatistiken 3,3%)		413	427	441
Övriga kostnader, lokaler m.m. (inflation KPIF 1,2%)		60	81	103
Inrättande av tillsynshandläggare bygg			700	
Summa förändrade kostnader		489	1 224	561
Förändrade intäkter (tkr)				
Bygglov, taxehöjning 2,7%		86	82	90
Minskade bygglovintäkter		-700		
Miljö- och hälsoskydd, taxehöjning 2,7%		137	130	144
Summa förändrade intäkter		-477	212	234
Summa förändring netto drift		966	1 012	327
Finans		2024	2025	2026
Förändrade kostnader (tkr)				
Pensionskostnad, ökning enligt premieprognos KPA (sept-22)		133	-1 107	-385
Summa förändring netto finans		133	-1 107	-385
Drift + finans		2024	2025	2026
Summa förändring netto drift+finans		1 099	-95	-58
	Bidrag	Förändring		
	2023	2024	2025	2026
Fördelningsprincip enligt förbundsordning				
Arboga 60%	5 918	659	-57	-35
Kungsör 40%	3 945	440	-38	-23
Summa förändring netto drift+finans	9 863	1 099	-95	-58

Sammanfattning

Inflationen och det förändrade pensionssystemet gör att pensionskostnaderna kommer att ligga på en hög nivå 2024 för att sedan bli lägre 2025. Bygglovintäkterna förväntas bli lägre än tidigare. Dessa förändringar ryms inte inom befintlig budget.

Förbundets budget inför 2024 är inte i balans.

Konsekvenserna vid utebliven kompensation medför att ytterligare minskning av personal blir nödvändig. Inför 2023 gjordes indragning av två tjänster (en miljö- och hälsoskyddsinspektör och en byggnadsinspektör). En ytterligare minskning kommer att medföra stora risker för verksamheten.

Minskade resurser innebär att verksamheten blir sårbar och inte kan bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller lagstiftningens krav. Det i sin tur kan innebära att förbundets mål inte nås. Handläggningstid, kompetens, rättssäkerhet och service kommer att försämrats och påverka nöjdhetsgraden negativt hos de som har kontakt med förbundet. Nöjdhetsgraden är idag hög hos företagare och medborgare.

Förbundet är en liten organisation med 18 årsarbetare och med specialkompetenser inom miljö- och byggområdet. Mindre resurser medför att personalen får en mycket högre arbetsbelastning, med risk för att arbetsmiljön försämras vilket i sin tur kan leda till att det blir svårt att behålla personal. Det är redan idag svårt att rekrytera personal och för att kunna vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsplats är det viktigt med tillräckliga resurser.

4 Investeringar

Nedan redovisas de investeringar förbundet planerar kommande år. Föreslagna investeringar bedöms kunna klaras med eget kapital.

Digitalisering

För att förbättra och effektivisera servicen till medborgare och företag, samt för att effektivisera den egna verksamheten, finns behov av ytterligare investeringar. Syftet med investeringarna är att ett helt digitalt flöde ska kunna uppnås inom både miljö- och bygg och det finns behov av att investera i ett gemensamt e-arkiv för miljö-och bygg.

Miljö- och hälsoskydds enheten

Investering av fler e-tjänster vartefter leverantören utvecklar fler. Inom miljö- och hälsoskydd och livsmedel planeras investeringar med handläggarsöd och handlägggarrobot (ATOM).

Investeringar	2024	2025	2026
E-arkiv miljö-bygg	300		
E-tjänster miljö- och hälsoskydd	60	60	
Handläggarsöd och ATOM miljö- och hälsoskydd		200	
Summa investeringsbehov	360	260	0